

Pilliroost jõulukroonid

URMAS VEERSALU

**Kui noorele meisterdamis-
huvilisele paberist
meisterdamine on liiga
lihtne, aga kirvest ja saagi
kasutada veel vara,
tasuks kätt proovida
pilliroost jõulukroonide
valmistamisel.**

Urmas Veersalu alustas jõulukroonide meisterdamise õpetamist laste käsitööringis, kuid nüüdseks on sellest saanud lausa äri.

Jõulukroonide ajalugu

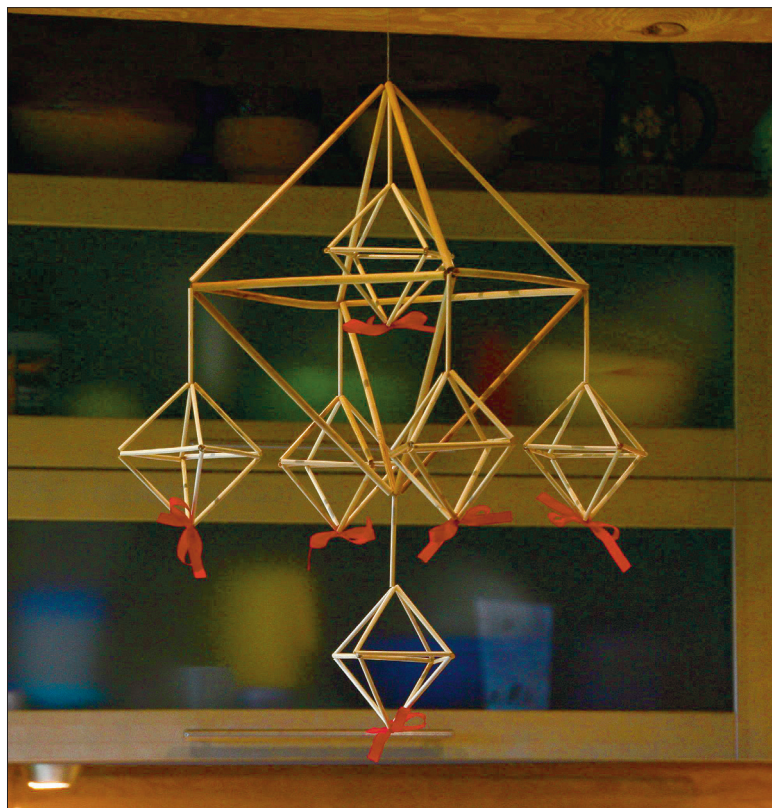
Jõulukroonide valmistamise traditsioon jõudis Eestisse tõenäoliselt rannarootslaste kaudu ning oli meil levinud Põhja- ja Lääne-Eestis ning saartel. Lõuna-Eestis tehti rohkem krässe – kõrred torgati kas kartuli või õuna sisse, ning laekau-nistus oligi valmis.

Paljud ei tea aga, et jõulukroonide kasutamise ulatus on hulga rahvusvahelisem: neid valmistasid nii sakslased, skandinaavlaste kui enamik idaeurooplasi. Muudelgi, mida eri paigus tehakse, on mõnevõrra erinevad, kuid koosnevad reeglina ikka kaheksatahukatest ning viljakõrtest. Meie naabritest on kõige elujõulisemad jõulukroonide valmistamise traditsioonid säilinud Soomes ja Leedus (jõulukroon soome k *himmeli*, leedu k *šiaudiniai sodai*).

Kust saada materjali?

Eestis on jõulukroone tehtud li-saks viljakõrtele ka pilliroost. Viimastest valmistatud kroonid on tugevamad ning selle tõestuseks on Eesti Rahva Muuseumis hoiul mitmeid rohkem kui saja aasta vanuseid pillirookroone. Mäletame ka, mis juhtus lastelaulus õlekõrrega, kui ta koos põie ja viisuga Emajõe ületas.

“Jõulukrooni tegemiseks vajame linast niiti, nõela ning kõrsi. Kuna viljakoristus käib kombainidega, siis viljakõrte hankimine on tänapäeval keerulisem kui pilliroo leidmine. Seega tuleb teha väike matk loodusesse. Harilik pilli-

Jõulukroon.

Meisterdamiskomplekt “Jõulukroon pilliroost”.

roog (*Phragmites australis*) on Eesti kõige suurem kõrreline, mis kasvab pea kõikide veekogude kallastel. Me võime oma tarbeks teda rahuliku südamega võtta, sest nii võitleme veidi ka veekogude kinnikasvamise vastu,” räägib Urmas Veersalu.

Kui pilliroog on koju toodud, tuleb see õige pikkusega juppideks lõigata ning puhastada. “Kõige

keerulisem pilliroo töötlemise juures ongi selle lõikamine. Viljakõrsi saab lõigata kääridega, aga jämedat ja puitunud pilliroogu nendega lõigata ei saa. Käärid lõhestavad puitunud rookõrte otsad ning kroonide kokkusidumisel satub niit pragudesse ja töö ei jää kvaliteetne. Üht ja õiget lahendust lõikamisel ei olegi ning vastavalt võimalustele võib kasutada žiletiterasid,